EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 8.6.2016
JOIN(2016) 29 final

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

En EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser

1. BAGGRUND

Kulturel mangfoldighed er en integreret del af Den Europæiske Unions værdier. EU har stort fokus på at skabe en global orden, der er baseret på fred, retsstaten, ytringsfrihed, gensidig forståelse og respekt for de grundlæggende rettigheder. Derfor er det at fremme mangfoldighed gennem internationale kulturelle forbindelser en vigtig del af EU's rolle som global aktør. Dette indebærer en forpligtelse til både at fremme "internationale kulturelle forbindelser" gennem den støtte og bistand, som EU yder til tredjelande, og støtte til fremme af EU og de forskellige kulturer i EU's medlemsstater gennem "kulturdiplomati". Som en vigtig partner for De Forenede Nationer (FN) samarbejder EU tæt med UNESCO[1] for at beskytte verdens kulturarv.

EU har meget at tilbyde verden: mangfoldige kulturelle udtryksformer, kunst af høj kvalitet og en levende kreativ industri. EU har også stor gavn af øget udveksling med resten af verden. Samtidig er EU's erfaringer med mangfoldighed og pluralisme et betydeligt aktiv, der fremmer kulturpolitikker som drivkræfter for fred og samfundsøkonomisk udvikling i tredjelande. Denne fælles meddelelse skitserer det bidrag, Unionen allerede yder til de internationale kulturelle forbindelser og foreslår, hvordan EU's internationale kulturelle forbindelser kan udvikles til støtte for Unionens mål om at fremme international fred og stabilitet, beskytte mangfoldigheden og stimulere beskæftigelsen og væksten.

I 2007 foreslog Kommissionen "En europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden"[2], som omfattede fremme af kultur i Unionens internationale forbindelser. Siden har Lissabontraktaten og oprettelsen af EU-Udenrigstjenesten skabt en ny arkitektur, som kan øge EU's bidrag til de internationale kulturelle forbindelser. Medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og civilsamfundets repræsentanter har i de senere år opfordret til en mere koordineret EU-tilgang til internationale kulturelle forbindelser[3]. I november 2015 opfordrede Rådet Kommissionen og den højtstående repræsentant til at udvikle en strategisk tilgang til kultur i EU's eksterne forbindelser samt nogle vejledende principper[4]. Således foreslår denne meddelelse sådanne principper samt en mere strategisk EU-tilgang til kulturdiplomati.

EU er part i UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed fra 2005[5] og er dermed forpligtet til at fremme de kulturelle udtryksformers mangfoldighed som led i sine internationale kulturelle forbindelser. Dette afspejler og understøtter EU's grundlæggende værdier som menneskerettigheder, ligestilling, demokrati, ytringsfrihed og retsstaten samt kulturel og sproglig mangfoldighed[6]. Kultur, og navnlig tværkulturel dialog, kan bidrage til at løse de store globale udfordringer, f.eks. i forbindelse med konfliktforebyggelse og konfliktløsning, integration af flygtninge, bekæmpelse af voldelig ekstremisme og beskyttelse af kulturarven. Med meddelelsen om kulturarv fra 2014[7] bekræftede EU sine forpligtelser til at beskytte kulturarven i samarbejde med organisationer som Europarådet og UNESCO. Dette arbejde er fortsat presserende i lyset af ødelæggelsen af kulturarven i konfliktområder som Irak, Syrien og Afghanistan.

[1] De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (UNESCO).
[2] Meddelelse om en europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden (KOM(2007) 242 endelig).
[3] Se: Rådets konklusioner om fremme af den kulturelle mangfoldighed og den interkulturelle dialog i de eksterne forbindelser (2008), Europa-Parlamentets beslutning om de kulturelle dimensioner af EU's optræden udadtil (2011), Europa-Parlamentets forberedende foranstaltning "Culture in EU external relations" (2014), http://cultureinexternalrelations.eu/
[4] Resultat af Rådets 3428. samling: Uddannelse, ungdom, kultur og sport, 23.-24. november 2015.
[5] http://en.unesco.org/creativity/convention/about/2005-convention-text
[6] EU's charter om grundlæggende rettigheder.
[7] Meddelelse, "På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa" (COM(2014) 477 final).

Kulturelle udvekslinger kan også give økonomiske fordele. Den globale handel med kreative produkter er mere end fordoblet mellem 2004 og 2013[8], mens kultur er et centralt element i den nye økonomi, som er drevet af kreativitet, innovation og adgang til viden. De kulturelle og kreative industrier bidrager med omkring 3 % af det globale BNP og 30 mio. arbejdspladser[9]. Alene i EU genererer disse industrier mere end 7 mio. arbejdspladser[10]. I udviklingslandene bidrager de kulturelle og kreative sektorer til fremme af bæredygtig udvikling og inklusiv vækst. Kultur kan derfor bidrage til at fremme **jobskabelse og konkurrenceevnen** både i og uden for EU. Dette anerkendes i FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling[11], hvori det understreges, at kultur, herunder verdens kulturarv og kreative industrier, kan spille en vigtig rolle i at opnå inklusiv og bæredygtig udvikling. Kultur er derfor en af de vigtige sektorer, der indgår som en del af EU's udviklingssamarbejde.

Europa har allerede stærke kulturelle forbindelser med andre lande. Medlemsstaterne har allerede omfattende og mangeårige internationale kulturelle bånd, og Europa er højt respekteret over hele verden for sine kulturelle traditioner og værker. I overensstemmelse med anmodninger fra Rådet og Parlamentet[12] kan en koordineret EU-indsats, baseret på "intelligent komplementaritet", bidrage til at styrke disse forbindelser ved at skabe synergier, samle ressourcerne, fremme samarbejdet og synliggøre disse kulturelle udvekslinger og foranstaltninger[13].

I denne fælles meddelelse foreslås en EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser, som fokuserer på at fremme kultursamarbejdet med partnerlandene på tre hovedområder: støtte af kultur som en drivkraft for at skabe bæredygtig social og økonomisk udvikling, fremme af kultur og interkulturel dialog for fredelige forbindelser mellem samfund og styrkelse af samarbejdet om kulturarv. EU's internationale kulturelle forbindelser vil med disse målsætninger bidrage til at gøre **EU til en stærkere global aktør** – hvilket er en vigtig prioritet for denne Kommission samt for den højtstående repræsentants kommende globale strategi.

2. VEJLEDENDE PRINCIPPER FOR EU'S INDSATS

EU's tiltag på området for internationale kulturelle forbindelser bør tage udgangspunkt i følgende principper:

a) Fremme af kulturel mangfoldighed og respekt for menneskerettighederne

EU har stort fokus på at fremme den kulturelle mangfoldighed, som kun kan beskyttes og fremmes, hvis menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder garanteres. Disse grundlæggende rettigheder udgør et væsentligt grundlag for demokrati, retsstaten, fred, stabilitet, bæredygtig inklusiv udvikling og deltagelse i offentlige anliggender. Stater har pligt til at respektere, beskytte og fremme menings- og ytringsfriheden, herunder retten til at udtrykke sig kunstnerisk. I denne forbindelse og i overensstemmelse med sine forpligtelser i

[8] "The Globalisation of Cultural Trade: A Shift in Cultural Consumption – International flows of cultural goods and services 2004-2013", UNESCO's statistiske kontor (UIS), 2016.
[9] "Cultural Times", rapport fra CISAC og UNESCO, 2015.
[10] Ibid.
[11] https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf
[12] http://cultureinexternalrelations.eu/
[13] Undersøgelser peger på, at EU bør deltage i kulturdiplomatiske aktiviteter og udnytte den meget positive opfattelse af Europas og medlemsstaternes kultur, kunst og historie. http://ec.europa.eu/dgs/fpi/showcases/eu_perceptions_study_en.htm

henhold til EU-lovgivningen og folkeretten[14] vil EU derfor støtte en tolerant, pluralistisk tilgang til internationale kulturelle forbindelser[15].

b) Fremme af gensidig respekt og den interkulturelle dialog

For at kunne drage fuld nytte af kulturens potentielle rolle som brobygger i internationale forbindelser er det nødvendigt at tage skridtet videre fra blot at udbrede de europæiske kulturers mangfoldighed og dermed sigte mod at skabe en ny tradition for dialog, gensidig lytten og læring, fælles kapacitetsopbygning og global solidaritet[16]. De kulturelle forbindelser bør tage hensyn til regionale forskelle og lokale særpræg og målrette foranstaltningerne til bestemte kulturelle sammenhænge og interesser. Eftersom mennesker ofte er i kontakt med hinanden på tværs af grænser ved hjælp af digitale værktøjer, bør man opmuntre til, at kommunikation mellem folk foregår med respekt og lighed og i partnerskabets ånd. Gensidighed, gensidig læring og fælles kreativt arbejde bør derfor være i centrum for EU's internationale kulturelle forbindelser.

c) Sikring af respekt for komplementaritet og subsidiaritet

Den foreslåede EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser respekterer fuldt ud EU's og medlemsstaternes respektive kompetenceområder. Ifølge artikel 6 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) har Unionen beføjelse til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes indsats. I artikel 167, stk. 3, i TEUF hedder det, at Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med kulturelle forhold. I artikel 167, stk. 4, i TEUF bestemmes det, at Unionen skal tage hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i traktaterne. EU's og medlemsstaternes politik med hensyn til udviklingssamarbejde supplerer og styrker gensidigt hinanden (artikel 208 TEUF). I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet sigter EU mod at fremme internationale kulturelle forbindelser i de tilfælde, hvor det kan ske mere effektivt end på nationalt, regionalt eller lokalt plan. Rådet bemærkede i sine nylige konklusioner om kultur i EU's eksterne forbindelser, at der er "behov for bedre koordinering af bestræbelserne hen imod en strategisk europæisk tilgang"[17]. Derfor kan EU fungere som katalysator og bidrage ved at fremme synergier og samarbejde mellem nationale kulturinstitutioner og -foreninger samt private og offentlige virksomheder i hele verden, hvor det er relevant.

d) Fremme af en tværgående tilgang til kultur

Kultur handler ikke kun om kunst eller litteratur. Den strækker sig over en bred vifte af politikker og aktiviteter, fra interkulturel dialog til turisme, fra uddannelse og forskning til de kreative industrier, fra beskyttelse af kulturarv til fremme af kreative industrier og nye teknologier og fra håndværk til udviklingssamarbejde. Den forslåede strategi støtter derfor muligheder for at fremme kultur i EU's eksterne politikker. Kultur er også et centralt element i den bæredygtige udvikling, for så vidt som den kreative sektor kan fremme forsoning, vækst og ytringsfrihed, som kan danne grundlag for andre grundlæggende frihedsrettigheder.

[14] Artikel 2, 6, 21 og 49 TEU og artikel 7, 8, 10, 11 og 22 i EU's charter om grundlæggende rettigheder. Alle EU's medlemsstater er deltagende stater i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den europæiske menneskerettighedskonvention.
[15] Se også EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighederne hvad angår ytringsfrihed online og offline (dok. 9647/14).
[16] Som anbefalet i den forberedende foranstaltning vedrørende kultur i EU's eksterne forbindelser, som Europa-Parlamentet iværksatte og offentliggjorde i 2014: http://cultureinexternalrelations.eu/main-outcomes/ samt i "A strategy for EU-China cultural relations: report of the expert group on culture and external relations – China" (november 2012).
[17] Rådets konklusioner om kultur i EU's eksterne forbindelser med fokus på kultur i udviklingssamarbejdet, 24.11.2015.

e) Fremme af kultur gennem eksisterende rammer for samarbejde[18]

For at sikre sammenhæng i politikkerne og undgå dobbeltarbejde kan kultur i EU's eksterne forbindelser bedst fremmes ved at bruge de eksisterende samarbejdsrammer og finansieringsinstrumenter. EU har skabt nogle skræddersyede rammer for tematisk og geografisk samarbejde samt målrettede finansieringsinstrumenter:

Tematiske programmer

- Partnerskabsinstrumentet (PI): Et af målene med dette instrument er at fremme "den brede forståelse for Unionen og Unionens synlighed [...] gennem offentligt diplomati, mellemfolkelige forbindelser, samarbejde om uddannelsesmæssige og akademiske forhold, samarbejde mellem tænketanke samt udbredelsesaktiviteter til fremme af Unionens værdier og interesser"[19].

- Det europæiske instrument for demokrati og menneskerettigheder (EIDHR): Dette yder bistand til udvikling og konsolidering af demokrati, retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Et af målene med dette instrument er at fremme menings- og ytringsfrihed, herunder politisk, kunstnerisk og kulturel udtryksfrihed[20].

- Programmet for globale offentlige goder og udfordringer under instrumentet til finansiering af udviklingssamarbejde (DCI) sigter med hensyn til menneskelig udvikling mod at fremme den kulturelle mangfoldighed og respekten for ligeværdigheden mellem alle kulturer. Det skal også stimulere den kulturelle sektors bidrag til civilsamfundets organisationer, lokale myndigheder og den økonomiske vækst i udviklingslande.

- Instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred (IcSP): Dette har til formål at fremme forebyggelse af konflikter, kriseberedskab og fredsopbygning for at håndtere de globale og tværregionale trusler. Kulturorganisationer indgår i definitionen af civilsamfund med henblik på finansiering under dette instrument[21].

- Et Kreativt Europa: Dette program har bl.a. til formål at "fremme Europas kulturarv samt at styrke de europæiske kulturelle og kreative sektorers konkurrenceevne", og programmet er også "åbent for bilaterale eller multilaterale samarbejdsaktioner rettet mod udvalgte lande"[22].

Geografiske rammer for samarbejde

- **Udvidelsespolitikken:** Som kandidatlande og potentielle kandidatlande har Vestbalkan[23] og Tyrkiet en særlig plads og betydning i EU's eksterne politikker. EU's politikker på kulturområdet er en del af det EU-regelværk, som kandidaterne skal gennemføre i forbindelse med forhandlingerne om kapitel 26 om uddannelse og kultur. I denne

[18] Eksemplerne på konkrete initiativer og projekter betyder ikke, at der ikke kan iværksættes andre projekter i overensstemmelse med denne strategi. På den anden side betyder henvisninger til igangværende projekter eller programmer ikke, at de har fået tildelt permanent finansiering.
[19] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 234/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et partnerskabsinstrument for samarbejde med tredjelande.
[20] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 235/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et finansieringsinstrument for demokrati og menneskerettigheder på verdensplan.
[21] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 230/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument, der bidrager til stabilitet og fred.
[22] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1295/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa (2014-2020).
[23] Albanien, Bosnien-Hercegovina, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kosovo*, Montenegro og Serbien.

forbindelse modtager regionen støtte under instrumentet for førtiltrædelsesbistand (IPA). EU har i lang tid støttet kulturelle projekter på Vestbalkan for at fremme den interkulturelle dialog, forsoning og den samfundsøkonomiske udvikling. **I forbindelse med Europa-Kommissionens og Europarådets fælles tiltag, "Ljubljanaprocessen I og II", blev der investeret betydelige ressourcer i at genopbygge kulturarven i Sydøsteuropa**[24]**.** Kulturelle organisationer i udvidelseslandene modtager støtte fra EU's politiske samarbejde til at opbygge deres kapacitet og har deltaget fuldt ud i kulturprogrammerne og Et Kreativt Europa[25]. Udvidelseslandene står i øjeblikket over for nye udfordringer, herunder integration af nytilkomne migranter, hvor den interkulturelle dialog kan fremme forsoning samt inklusive og demokratiske samfund og bidrage til at bekæmpe radikalisering. EU bør fortsætte med at samarbejde tæt med disse udvidelseslande for at beskytte deres kulturarv, fremme udviklingen af deres kulturelle og kreative industrier samt deres deltagelse i EU's eksisterende kulturprogrammer.

- **Den europæiske naboskabspolitik (ENP):** ENP regulerer EU's forbindelser med 16 af sine nærmeste østlige og sydlige nabolande. En differentieret bilateral tilgang til hvert enkelt partnerland suppleres af regionale samarbejdsinitiativer i det sydlige Middelhavsområde[26] og i det østlige partnerskab[27]. Politisk, økonomisk og kulturel differentiering og større gensidigt ejerskab er centrale elementer i den nye ENP[28]. Platform 4 i det østlige partnerskab er et forum for styrket samarbejde og politisk dialog på områder som uddannelse, unge (herunder beskæftigelsesegnethed), kultur og kreativitet, forskning og innovation, audiovisuelle politikker og informationssamfundet, mens der er særlige programmer til støtte for kapacitetsopbygning. I de sydlige Middelhavslande støtter EU ikke blot kultursamarbejde gennem regionale programmer for kulturarv og på det audiovisuelle område, men også gennem bilaterale aktiviteter. Mange naboskabslande står over for langvarige udfordringer som politiske spændinger, økonomiske omvæltninger, voldelig radikalisering og migrationsstrømme. Kultursamarbejde og kulturpolitiske udvekslinger kan netop på denne baggrund bidrage til stabiliseringen. Mellem 2014 og 2017 yder det europæiske naboskabsinstrument f.eks. 17 mio. EUR i støtte til medier og kultur med henblik på udvikling i det sydlige Middelhavsområde[29]. Endvidere støttes bevarelsen af kultur og kulturarv i fem grænseoverskridende samarbejdsprogrammer[30].

- **Udviklingssamarbejde:** Instrumentet til finansiering af udviklingssamarbejde (DCI) har til formål at nedbringe fattigdom og fremme bæredygtig økonomisk, social og miljømæssig udvikling samt konsolidere og understøtte demokrati, retsstaten, god regeringsførelse og menneskerettigheder[31]. Det omfatter to specifikke komponenter: i) geografiske programmer, der støtter samarbejde med omkring 47 udviklingslande i Latinamerika, Sydasien og Nord- og Sydøstasien, Centralasien, Mellemøsten og Sydafrika og ii) det nyetablerede panafrikanske program til støtte for det strategiske partnerskab mellem EU og Afrika. Kulturens rolle anerkendes i flere afsnit i DCI-forordningen.

[24] EU's indsats på dette område i Bosnien og Kosovo har vist, at der er potentiale i forsoningspolitikker baseret på kulturarv efter konflikter, samtidig med at de bidrager til den økonomiske udvikling.
[25] I overensstemmelse med artikel 8, stk. 3, i forordning 1295/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa. Liste over deltagende tredjelande: http://eacea.ec.europa.eu/creative-europe/library/eligibility-organisations-non-eu-countries_en
[26] Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Palæstina*, Syrien og Tunesien.
[27] Armenien, Aserbadsjan, Georgien, Hviderusland, Moldova og Ukraine.
[28] "Revision af den europæiske naboskabspolitik" (18.11.2015). JOIN(2015) 50 final.
[29] http://www.enpi-info.eu/mainmed.php?id=486&id_type=10
[30] http://www.enpi-info.eu/maineast.php?id=322&id_type=10
[31] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020.

- Cotonoupartnerskabsaftalen, som blev undertegnet i juni 2000[32], opstillede en 20-årig ramme for EU's samarbejde med landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS). I henhold til denne aftale finansierer Den Europæiske Udviklingsfond (EUF) kulturprogrammer, der forvaltes og gennemføres af sekretariatet for Gruppen af AVS-Stater. Den 9. EUF finansierede projekter til styrkelse af den tekniske, finansielle og forvaltningsmæssige kapacitet i de kreative industrier i AVS-landene, nærmere bestemt til udvikling og strukturering af AVS-landenes filmindustri og audiovisuelle industri (14 mio. EUR). Derefter bidrog programmet "Cultures+" (30 mio. EUR under den 10. EUF) til bekæmpelsen af fattigdom ved at fremme bæredygtige kulturelle industrier. Det aktuelle interne AVS-program støtter fortsat de kulturelle og kreative industrier (40 mio. EUR under den 11. EUF i perioden 2014-2020). Kommissionen er i øjeblikket i færd med at undersøge de rammer, der skal regulere forbindelserne med AVS-landene, når Cotonoupartnerskabsaftalen udløber. Forberedelserne til en revideret europæisk konsensus for udvikling går snart i gang.

3. FREMME AF KULTURSAMARBEJDE MED PARTNERLANDE

Som en del af den foreslåede EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser foreslår Kommissionen og den højtstående repræsentant følgende tre arbejdsstrømme, som skal fremme de internationale kulturelle forbindelser med partnerlande:

- støtte af kultur som en drivkraft for at skabe bæredygtig social og økonomisk udvikling
- fremme af kultur og interkulturel dialog for fredelige forbindelser mellem samfund
- styrkelse af samarbejdet om kulturarv.

3.1. Støtte af kultur som et redskab til fremme af den sociale og økonomiske udvikling

a) Støtte til udviklingen af kulturpolitikker

I UNESCO-konventionen fra 2005 om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed[33] fremhæves behovet for at integrere kultur som et strategisk element i de nationale og internationale udviklingspolitikker samt i det internationale udviklingssamarbejde. Den respekt for den kulturelle mangfoldighed og ytringsfriheden, som skabes gennem kulturen, yder et vigtigt bidrag til demokratiseringsprocesserne og den samfundsøkonomiske udvikling. Derfor bør EU hjælpe partnerlandene med at integrere kulturen i de nationale politikker. EU arbejder for at fremme ratificeringen og gennemførelsen af UNESCO-konventionen fra 2005 gennem udvidelse af de politiske dialoger med partnerlandene og styrkelse af forvaltningssystemerne.

- **Udveksling af erfaringer med udvidelseslande og nabolande:** EU vil bruge de eksisterende bilaterale eller multilaterale dialogfora til at dele erfaringer og resultater, herunder initiativer som Europæiske Kulturhovedstæder. Kommissionen vil opfordre til at bruge instrumenter som TAIEX[34] og twinning på kulturområdet.

- **Styrkelse af kulturpolitikker:** I de sydlige naboskabslande støtter Med Culture (2014-2018) partnerlandene i udviklingen af kulturpolitikker og kulturel praksis, mens MedFilm,

[32] https://ec.europa.eu/europeaid/where/acp/overview/cotonou-agreement/index_en.htm_en
[33] http://en.unesco.org/creativity/convention/about/2005-convention-text
[34] TAIEX er Europa-Kommissionens instrument for teknisk bistand og informationsudveksling. TAIEX hjælper offentlige forvaltninger med tilnærmelse, anvendelse og håndhævelse af EU-lovgivningen samt med at fremme udvekslingen af bedste praksis i EU.

som er et nyt treårigt kapacitetsopbygningsprogram, hjælper filmskabere med at tage fat på følsomme emner på regionalt plan[35].

b) Styrkelse af de kulturelle og kreative industrier

Kulturelle og kreative industrier er en dynamisk økonomisk sektor og en vigtig kilde til kvalitetsjob, der ofte fremmer intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Investeringer i kulturelle projekter bidrager til byers og regioners konkurrenceevne, tiltrækningskraft og sociale samhørighed[36]. Over 70 EU-regioner har udpeget de kulturelle og kreative industrier som en prioritet i deres intelligente specialiseringsstrategier og anerkendt dem som drivkræfter for regional vækst og lokale arbejdspladser.

I udviklingslandene viser UNESCOs "Culture for Development"-indikatorer (CDIS), at kultur står for 1,5 % til 5,7 % af BNP i lav- og mellemindkomstlandene, hvilket afspejler forskellene i de politiske og institutionelle rammer, omfanget af social deltagelse, uddannelsesniveauet og graden af ytringsfrihed. Eksempelvis i Burkina Faso har mere end 170 000 personer (ca. 2 % af den erhvervsaktive befolkning) kulturrelaterede job. Hvert land har sine styrker: fra filmindustrien i Nigeria og musik i Caribien til tv-produktioner og kulturturisme i Mellemøsten. For at skabe yderligere fremskridt kan EU dele sin ekspertise om videreudviklingen af de rette kompetencer og en fornuftig lovgivningsramme.

- **Større indtægter i de kreative industrier:** Det interne AVS-program under den 11. EUF vil støtte kulturindustriernes bidrag til den socialøkonomiske udvikling i AVS-landene (40 mio. EUR i 2014-2020).

- **Kreative centre og klynger:** I de globale kulturindustrier er fælles kreativt arbejde vejen frem. Europæiske og andre internationale kulturelle aktører bør finde nye måder at skabe vækst og fange målgrupper i hele verden på. Der oprettes kreative centre og klynger i forskellige regioner, herunder:

    - **Asien-Europa-fonden** [37] , som EU er med til at finansiere, støtter asiatisk-europæiske kulturelle og kreative centre under "Creative Networks"-programmet.

    - I **de sydlige Middelhavslande** støtter EU et projekt om udvikling af klynger i de kulturelle og kreative industrier (2013-17) med UNIDO (FN's Organisation for Industriel Udvikling).

    - I 2016 lancerede EU et tiltag under programmet Et Kreativt Europa om oprettelse af et **europæisk netværk af kreative klynger**[38], som omfatter alle lande, der deltager i Et Kreativt Europa-programmet (herunder Serbien, Moldova, Tyrkiet, Georgien og Ukraine).

    - Fra 2016 støtter et EU-pilotprojekt **netværk mellem unge kreative og kulturelle iværksættere fra EU og tredjelande.** Platformen omfatter tjenester som

[35] http://www.enpi-info.eu/medportal/news/latest/45210/MedFilm:-Call-for-proposals-to-promote-development-of-film-industry-in-Southern-Mediterranean
[36] De Europæiske Kulturhovedstæder er et godt eksempel: Hver offentlig euro, der investeres f.eks. i Lille 2004 (Frankrig), anslås at have genereret 8 euro til den lokale økonomi.
[37] http://www.asef.org/
[38] http://ec.europa.eu/culture/news/2016/0405-european-network-creative-hubs_en.htm

coaching, peerlæring, konferencer om bestemte emner, studiebesøg og møder med potentielle investorer i hele verden[39].

- **Iværksætterånd og kompetenceudvikling:** Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut[40] vil fortsætte med at arbejde på kompetenceudvikling i de kulturelle og kreative industrier. AVS-programmet Cultures+ har til formål at opbygge kapaciteten blandt de erhvervsdrivende i kultursektoren i AVS-landene[41]. EU ønsker at fremme markedsmuligheder for kulturelle varer og tjenesteydelser, tilskynde til innovation og nye erhverv inden for moderne teknologi og samtidig støtte uddannelsen af kreative fagfolk.

- **Støtte til små og mellemstore virksomheder (SMV'er):** Som led i Gateway-programmerne, der blev iværksat i 2016, kan Kommissionen f.eks. støtte kreative SMV'er i Sydkorea og Sydøstasien gennem erhvervsmissioner og støttetjenester, herunder coaching, og logistisk samt finansiel støtte.

- **Strukturerede rammer for territorialt samarbejde:** Der er flere eksempler på, hvordan kultur kan forbinde forskelligartede regioner, bidrage til bæredygtig turisme, bevare miljøet og fremme energieffektivitet[42]. I alle disse strategier nævnes kultur som en investering i vækst og arbejdspladser samt som en søjle for økonomisk aktivitet under målet om europæisk territorialt samarbejde.

c) Fremme af de lokale myndigheders rolle i partnerlandene

De Europæiske Kulturhovedstæder og "World Cities Culture Report 2015"[43] har vist, at byer og andre lokale myndigheder, som investerer i kultur, får rigtigt meget igen i form af vækst og social samhørighed. Kommissionens Fælles Forskningscenter er i færd med at udvikle et værktøj til overvågning af kulturelle og kreative initiativer på byniveau, som vil støtte mere målrettede investeringer og læring på grundlag af bedste praksis. En nylig ekstern undersøgelse, som har kortlagt de aktuelle og potentielle kulturelle udviklingstiltag[44], bekræftede, at kulturelle aktiviteter fremmer den lokale udviklingsdynamik, herunder især i landdistrikter, hvor de traditionelle færdigheder og kunsthåndværk kan afhjælpe fattigdom.

EU's tilgang til bæredygtig byudvikling anerkender den centrale rolle, som kulturen spiller, og vigtigheden af, at det offentlige rum er tilgængeligt for alle borgere. I de latinamerikanske lande har EU f.eks. støttet distributionen af audiovisuelle programmer for at løse de sociale problemer, der skyldes ulighederne i de urbaniserede regioner. Et andet eksempel i Afrika illustrerer, hvordan kunst og arkitektur kan gøre byudviklingen inklusiv og bæredygtig[45].

- **Innovative partnerskaber:** Dette initiativ med lokale myndigheder er finansieret af instrumentet til finansiering af udviklingssamarbejde (DCI) og har særligt fokus på de mindst udviklede lande, herunder sårbare demokratiske samfund eller lande, hvor de kulturelle rettigheder er i fare. Det andet projekt under det flerårige vejledende program for Latinamerika har til formål at udvikle kulturens og kunstens rolle til støtte for den

[39] http://ec.europa.eu/culture/calls/general/2015-eac-s11_en.htm
[40] www.etf.europa.eu/
[41] Dette interne AVS-støtteprogram finansieres under Den Europæiske Udviklingsfond (EUF): http://www.acpculturesplus.eu/?lang=uk
[42] Disse omfatter: EU-strategien for Østersøområdet (EUSBSR), 10.6.2009, KOM(2009) 248, EU's strategi for Donauområdet (EUSDR), 8.12.2010, KOM(2010) 715, Handlingsplanen for en havstrategi i Atlanterhavsområdet, Grundlaget for intelligent og bæredygtig vækst for alle, 13.5.2013, COM(2013) 279, EU-strategien for Adriaterhavet og Det Joniske Hav (EUSAIR), 17.6.2014, COM(2014) 357, og EU-strategien for Alperegionen (EUSALP), 28.7.2015, COM(2015) 366.
[43] http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm og http://www.worldcitiesculturefo rum.com/publications
[44] Undersøgelsen stiller især forslag til programmet for globale offentlige goder og udfordringer (30 mio.).
[45] EU og Den Afrikanske Unions projekt "Visionary Africa".

sociale samhørighed i latinamerikanske byer. Projektet fremmer udvekslinger og fælles foranstaltninger mellem EU og Latinamerika for at integrere kulturelle politikker og initiativer bedre i byudviklingsstrategier og bygger videre på vellykkede projekter til støtte for den sociale samhørighed.

- **Støtte til kulturelle venskabsbyer:** Kommissionen fremmer byernes rolle som centre for innovation og bedste praksis med venskabsbyer og kulturelle steder, der har lignende sociale, økonomiske og miljømæssige problemer for at undersøge potentielle udviklingsmuligheder. Kommissionen planlægger at iværksætte regionale programmer med Latinamerika (navnlig med Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater (CELAC)) om fremme af social samhørighed gennem kultur og kunst i store byer[46].

- **Kulturhovedstæder:** Kommissionen vil dele sine erfaringer fra de Europæiske Kulturhovedstæder, som fremmer kulturarven og dermed støtter den lokale og regionale udvikling, med parternlandene.

- **Bystrategier i historiske byer:** Med midler fra det europæiske naboskabsinstrument (ENI) støtter EU kommuner i udviklingen af bystrategier for genopbygning af historiske byer.

3.2. Fremme af kultur og interkulturel dialog for fredelige forbindelser mellem samfund

Interkulturel dialog, herunder tværreligiøs dialog, kan bidrage til at fremme udviklingen af retfærdige, fredelige og inklusive samfund, som værdsætter kulturel mangfoldighed og respekt for menneskerettighederne. Ved at skabe et fælles fundament og et gunstigt miljø for yderligere udveksling kan den interkulturelle dialog mindske spændinger, forhindre optrapning af kriser, fremme national forsoning og skabe nye tankemønstre, der forhindrer voldelig radikalisering. Dette afsnit beskriver, hvordan EU kan fremme den interkulturelle dialog direkte gennem internationale kulturelle samarbejdsprojekter, kreativt arbejde, udveksling mellem mennesker, social debat og fredsopbygning.

a) Støtte af samarbejde mellem kulturelle aktører

Samarbejde, dialog og mobilitet mellem kulturaktører og kunstnere er centrale aspekter af den interkulturelle dialog. Udveksling af kunstværker og kulturelle produktioner mellem lande spreder nye idéer, skaber direkte og indirekte bånd og fremmer innovation. Et styrket kultursamarbejde med EU's partnere kan bidrage til at åbne det "europæiske kulturelle rum" op for nye aktører og målgrupper.

- **Opfordring til deltagelse i Et Kreativt Europa:** Alle udvidelseslandene kan allerede deltage, men Kommissionen opfordrer alle naboskabslandene til at slutte sig til Et Kreativt Europa-programmet (Georgien, Moldova og Ukraine er allerede med)[47]. Et Kreativt Europa giver kulturelle og kreative aktører fra naboskabslandene mulighed for at samarbejde med kolleger fra hele Europa og få adgang til finansiering til samarbejdsprojekter og deltage i europæiske kulturnetværk.

- **Fremme af kultur inden for det østlige partnerskab:** Efter de gode resultater med program I, som kørte i 2011-2015, vil det østlige partnerskabs kulturprogram II (med Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Moldova og Ukraine) videreudvikle de

[46] "Culture and Arts supporting social cohesion in Latin America cities".
[47] For at deltage fuldt ud i underprogrammet MEDIA skal et land opfylde kravene i direktivet om audiovisuelle medietjenester.

kulturelle aktørers kompetencer og kapacitet gennem en treårig periode. Det søger at støtte regionale initiativer, hvor kultur bidrager til økonomisk udvikling, social integration, konfliktløsning og interkulturel dialog.

- **Støtte til Anna Lindh-fonden:** Anna Lindh-fonden og dens netværk af mere end 4 000 civilsamfundsorganisationer i de 42 lande i Middelhavsunionen støttes i EU's politikker og redskaber til fremme af kulturel udveksling.

b) Fremme af fredsopbygning gennem interkulturel dialog

Interkulturel dialog er et vigtigt redskab til forebyggelse af konflikter og fremme af forsoning og gensidig forståelse i samfund efter konflikter. EU støtter et pragmatisk samarbejde og interkulturel dialog mellem forskellige kulturer og samfund. Den støtter også processerne for forsoning mellem folkeslag og mindretal. Særligt gode eksempler er Bosnien-Hercegovinas fremskridt mod EU-integration og de pragmatiske aftaler, der er blevet indgået som en del af dialogen mellem Beograd og Pristina.

- **Instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred (IcSP):** EU vil øge sin støtte til den interkulturelle dialog før og efter konflikter.

- **Interkulturel dialog mellem unge:** EU vil fremme interkulturel dialog mellem ungdomsorganisationer i Europa og andre steder (herunder gennem programmer som stipendier ved naboskabsfaciliteten vedrørende civilsamfundet). EU vil navnlig støtte den anden fase af programmet "Young Arab Voices" (som nu er udvidet til at omfatte Euro-Middelhavsområdet) for at udvide dialogen mellem unge ledere og repræsentanter for civilsamfundet og bekæmpe ekstremisme og voldelig radikalisering.

- **Uddannelse af observatører i valgobservationsmissioner og personale til civile stabiliseringsmissioner:** Der vil blive afholdt kurser for at sikre fuld bevidsthed om de lokale kulturelle særpræg.

- **Fremme af kulturelle rettigheder:** Dette omfatter lokal identitet og oprindelige folks rettigheder, samt kulturrettighedsforkæmperes rolle, i overensstemmelse med den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder [48] , herunder oprindelige folks rettigheder som knæsat i FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder (UNDRIP)[49].

3.3 Styrkelse af samarbejdet om kulturarv

Kulturarven er en vigtig manifestation af den kulturelle mangfoldighed, som skal beskyttes. Genopbygning og fremme af kulturarven tiltrækker turister og fremmer den økonomiske vækst. Samarbejde om kulturarv spiller en vigtig rolle i de internationale forbindelser samt i udviklingspolitikkerne, som beskrevet i Kommissionens meddelelse: "På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa"[50]. I lyset af den stigende efterspørgsel efter ekspertise og det, at mange medlemsstater gerne vil dele ud af deres viden, er der muligheder for at samarbejde med partnerlandene om at udarbejde bæredygtige strategier for beskyttelse af kulturarven ved hjælp af uddannelse, kompetenceudvikling og videnoverførsel.

[48] http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx
[49] http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf
[50] COM(2014) 477 final.

Kulturarven er sårbar og ofte truet af naturkatastrofer, menneskeskabte ødelæggelser, krige og ødelæggelse og plyndring, som nogle gange bunder i sekterisk had. Plyndrede kulturgenstande ender ofte med at blive solgt, og gevinsten fra salget brugt til at støtte terrorhandlinger. Dette forarmer verdens kulturarv. EU har vedtaget restriktioner mod Syrien og gennemført FN-sanktionerne mod Daesh/ISIL og Al-Qaida samt FN's sanktioner mod Irak: Disse omfatter et forbud mod ulovlig handel med kulturelle og arkæologiske genstande[51].

- **Forskning i kulturarv:** Horisont 2020 støtter forskning og udvikling i kulturarvsaktiviteter gennem multinationale, tværfaglige projekter, som også inddrager lokale og regionale myndigheder, virksomheder og civilsamfundet, med det formål at finde nye løsninger for bevarelse og forvaltning af kulturarven i Europa, der er truet af klimaforandringerne. Tredjelande opfordres til at deltage.

- **Bekæmpelse af handel med kulturarv:** Kommissionen planlægger at vedtage et lovforslag om regulering af importen i EU af kulturgoder på grundlag af resultaterne af en ny undersøgelse, der skal identificere hullerne i den nationale lovgivning. Kommissionen vil se på en bredere tilgang til bekæmpelse af terrorfinansiering gennem ulovlig handel med kulturgoder – uanset oprindelsesland. Blandt de mulige foranstaltninger er indførelse af en certificeringsordning for import af kulturgoder i EU sammen med vejledning til interessenter som museer og kunstmarkedet[52]. EU agter at støtte uddannelse af toldere ved grænsekontrolsteder for at fremme tidlig påvisning af stjålne genstande og opfordre aktørerne på kunstmarkedet til at samarbejde i bekæmpelsen af den ulovlige handel. EU vil også styrke sit samarbejde med partnerlandene for at bekæmpe ulovlig handel med kulturgoder.

- **Beskyttelse af kulturarven:** Kommissionen vil bidrage til den internationale indsats med UNESCO i spidsen for oprettelse af en hurtig reaktionsmekanisme til beskyttelse af kulturarvssteder. Bl.a. gennem beredskabsstyringstjenesten Copernicus vil Kommissionen og UNESCO udveksle satellitbilleder af truede kulturarvssteder for at vurdere skaden og planlægge en mulig genopbygning. EU vil bidrage med ekspertise til at vurdere skader på kulturarv som en del af genopretningsforanstaltningerne efter katastrofer og konflikter. EU's regionale trustfond som reaktion på den syriske krise vil også bidrage til at beskytte kulturarven og fremme den kulturelle mangfoldighed.

4. EN STRATEGISK EU-TILGANG TIL KULTURDIPLOMATI

For at fremme et vellykket samarbejde med partnerlandene i de tre foreslåede arbejdsstrømme er det vigtigt for de relevante EU-aktører, at de går sammen for at sikre komplementaritet og synergier. Dette omfatter myndigheder på alle niveauer, lokale kulturelle organisationer og civilsamfundet, Kommissionen og den højtstående repræsentant (gennem EU-delegationerne i tredjelande), medlemsstaterne og deres kulturelle institutioner[53]. Meddelelsen om kultur fra 2007 støttede den åbne koordinationsmetode på kulturområdet som en let, men struktureret

[51] EU har gennemført UNSC's sanktionsordning mod ISIL (Daesh) og Al-Qaida (i henhold til UNSCR 1267) og efterfølgende resolutioner, herunder UNSCR 2253 (2015). Eftersom arkæologiske genstande skal betragtes som økonomiske ressourcer for ISIL/Daesh, er det ulovligt at købe disse genstande fra ISIL/Daesh. Rådet har gennemført FN's sanktioner mod Irak (som omfatter et handelsforbud mod ulovligt fjernede arkæologiske genstande) og har ændret EU's egne sanktioner og restriktioner mod Syrien, så de specifikt omfatter forbuddet mod handel med arkæologiske genstande, der fjernes ulovligt fra Syrien.

[52] Handlingsplan med henblik på at styrke bekæmpelsen af finansiering af terrorisme, COM(2016) 50/2.

[53] Et nyligt eksempel i Tunesien viser et tæt samarbejde mellem EU-delegationen, en medlemsstats kulturinstitution og de lokale myndigheder: Kommissionen har iværksat et EU-program med en finansiering på 10 mio. EUR for at styrke den audiovisuelle sektor/mediesektoren i Tunesien. Et andet projekt (4 mio. EUR) forvaltet af EU-delegationen med støtte fra British Council vil blive lanceret senere i år for at fremme kulturen på lokalt plan.

tilgang til EU's medlemsstaternes samarbejde på europæisk plan[54]. I 2012 undersøgte medlemsstaternes ekspertgruppe, ledet af Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten, udviklingen af en strategisk tilgang til kultur i EU's eksterne forbindelser. Ekspertgruppens rapport fremhævede fordelene ved EU's kulturelle engagement med partnerlande gennem nye og strategiske måder at arbejde sammen med medlemsstaterne på[55]. Europa-Parlamentet indledte efterfølgende den forberedende foranstaltning vedrørende kultur i EU's eksterne forbindelser, som støttede en "intelligent komplementaritet" baseret på et gensidigt aftalt samarbejde mellem medlemsstaterne, navnlig via deres kulturinstitutioner og attachéer i udlandet samt med civilsamfundet[56]. EU-Udenrigstjenesten kører nu 139 EU-delegationer og kontorer i hele verden, som repræsenterer EU og dens borgere globalt. Der er et stort potentiale for samarbejde og koordinering til fremme af EU's kulturdiplomati.

a) Styrket EU-samarbejde

En samordnet indsats ville give de europæiske aktører mulighed for at samle ressourcerne og opnå stordriftsfordele ved at samarbejde i tredjelande. En nylig undersøgelse fra Europa-Parlamentet viste de mange fordele ved tæt samarbejde for EU-delegationerne, de kulturelle institutioner og EUNIC-klyngerne[57]: Fælles projekter er mindre risikofyldte, har en større gennemslagskraft, er mere synlige og medfører større muligheder for læring[58].

- **En kulturdiplomatisk platform:** Denne blev etableret i februar 2016 og finansieres af partnerskabsinstrumentet (PI). Den drives af et konsortium af medlemsstaternes kulturinstitutioner og andre partnere[59]. Den vil rådgive om kulturpolitik, fremme netværkssamarbejde, gennemføre aktiviteter med kulturelle aktører, medlemsstaterne og EU-delegationerne, udvikle uddannelsesprogrammer for kulturel ledelse og bidrage til udviklingen af EU's internationale kulturelle forbindelser.

- **Styrket samarbejde med kulturinstitutioner:** Kommissionen vil senere i år foreslå en ny type partnerskab mellem EU-Udenrigstjenesten, Kommissionens tjenestegrene, de nationale kulturinstitutioner og deres paraplyorganisationer (hvor deres mandater tillader det) med en beskrivelse af principperne for tværeuropæisk samarbejde og de værdier, som det bygger på.

- **Styrket rolle for EU-delegationerne:** Delegationerne vil fungere som lokale platforme for kulturinstitutioner og andre aktører i forbindelse med at fremme koordinering og samarbejde. EU-delegationerne kan bidrage til at udpege lokale behov og muligheder og sikre, at tiltagene passer ind i den lokale kulturelle kontekst, samtidig med at EU's strategiske mål opfyldes. Kulturelle **knudepunkter** i de større EU-delegationer vil udbrede bedste praksis og afholde kurser om den kulturelle dimension af udvikling og eksterne relationer for personalet.

- **Etablering af europæiske kulturhuse:** Disse vil være baseret på et partnerskab mellem EU og det pågældende partnerland og give kulturinstitutioner og andre aktører

[54] Siden 2008 har grupperne under den åbne koordinationsmetode arbejdet på emner som: kulturelle og kreative industrier (herunder nye forretningsmodeller og eksportstrategier), mobilitet blandt kunstnere og kulturformidlere, kunstværkers mobilitet og forbedring af adgangen til kultur via digitale midler.
[55] Rapporten dannede også grundlag for EU's kulturministres drøftelse om brug af kultur som et blødt politisk instrument den 17. maj 2013.
[56] http://cultureinexternalrelations.eu/
[57] EUNIC (netværk af EU's nationale kulturinstitutioner) er et paraplynetværk. Det omfatter 34 kulturinstitutioner fra 28 lande og 100 klynger spredt over hele verden. http://www.eunic-online.eu/
[58] Undersøgelse fra Europa-Parlamentet – "European Cultural Institutes Abroad", januar 2016.
[59] EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen indgår i styregruppen. Se http://ec.europa.eu/dgs/fpi/announcements/news/20160401_1_en.htm.

mulighed for at samarbejde om at udvikle tilbud til lokalbefolkningen, deltage i fælles projekter og tilbyde stipendier samt kulturelle og uddannelsesmæssige udvekslinger.

- **Fremme af et aktivt civilsamfund:** Mange aktører (f.eks. civilsamfundet, kunstnere, kulturelle aktører, græsrodsorganisationer) er involveret i de kulturelle forbindelser mellem EU og tredjelande. EU vil derfor i bilaterale forbindelser og passende tematiske programmer søge at øge sin støtte til civilsamfundsorganisationer, som er aktive på kulturområdet i partnerlande, for at opbygge deres kapacitet og lette udvekslinger.

- **Fælles kulturarrangementer i EU:** At støtte europæiske kulturelle aktiviteter er en effektiv metode til at øge EU's synlighed i tredjelande. En ny toårig ordning med et budget på 1,5 mio. EUR til tilrettelæggelse af filmfestivaler i EU på en mere sammenhængende og strategisk måde vil blive lanceret i 2017 (efter en undersøgelse offentliggjort i 2015) under den nye PI-foranstaltning for globalt offentligt diplomati[60]. I øjeblikket er mere end 75 EU-delegationer involveret i at arrangere filmfestivaler og andre aktiviteter som den europæiske sprogdag med forskellige niveauer af samarbejde med nationale kulturinstitutioner.

- **Fokus på strategiske partnere:** Mange af EU's strategiske partnere har solide kulturdiplomatiske strategier[61], og EU har et godt kultursamarbejde med flere af disse partnere. I USA blev den euro-amerikanske kulturfond[62] oprettet i 2013 for at sikre mere struktureret finansiering af EU's kulturprogrammer og styrke de kulturelle bånd mellem USA og EU (herunder delegationen og medlemsstaterne). I Sydafrika støtter EU unge kunstnere, audiovisuelle producenter, musikere og sportsfolk. De bilaterale forbindelser med Kina har siden 2012 omfattet en mellemfolkelig dimension[63].

b) Interkulturel udveksling af studerende, forskere og tidligere studerende

EU's mobilitets- og universitetssamarbejdsprogrammer er uvurderlige instrumenter til at knytte varige akademiske og kulturelle bånd, som samtidig promoverer EU i partnerlandene. I en undersøgelse fra 2014 [64] gennemført af Forvaltningsorganet for Undervisning, Audiovisuelle Medier og Kultur (EACEA) angav 54 % af de studerende og ansatte, der deltog i Erasmus Mundus-programmer, at oplevelsen havde størst indflydelse på deres tværkulturelle færdigheder og kompetencer.

Internationalt forskningssamarbejde bruger videnskabens universelle sprog til at etablere kommunikationskanaler og hjælpe forskere med at udveksle idéer uanset deres kulturelle, nationale eller religiøse baggrunde. Horisont 2020, verdens største multilaterale forsknings- og innovationsprogram, finansierer forskning og innovation i kulturelle forbindelser, videnskabeligt diplomati og kulturarv. Horisont 2020 hjælper også partnerlandene med at sikre, at uddannelse bidrager mest muligt til vækst, social stabilitet og udvikling.

Ungdomsudveksling, den europæiske volontørtjeneste [65] , uddannelse for unge og ungdomsarbejdere og netværk mellem dem skaber mobilitet for unge mellem EU og nabolandene. I 2015 deltog over 33 000 unge og ungdomsarbejdere i disse fælles aktiviteter.

[60] https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/european-film-festivals-unique-opportunity-eu-cultural-diplomacy
[61] Det drejer sig eksempelvis om Kina, Japan ("Cool Japan") og Sydkorea (med den koreanske nye bølge "Hallyu").
[62] http://e-acf.org/
[63] http://ec.europa.eu/education/international-cooperation/china_en.htm
[64] http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/evaluations/docs/education/mundus2012-summary_en.pdf
[65] https://europa.eu/youth/EU/volunteering/european-voluntary-service_da

Heraf stammede omkring 40 % fra nabolandene. Kommissionen undersøger, hvordan samarbejde på sportsområdet kan bidrage til internationale forbindelser, gennem en gruppe på højt plan, som forventes at offentliggøre sin rapport i juni 2016.

- **Fremme af forskeres mobilitet:** Gennem Marie Curie-Sklodowska-aktioner vil EU finansiere omkring 65 000 forskere mellem 2014 og 2020. Dette omfatter 25 000 ph.d.-studerende, og vil give omkring 15 000 forskere fra lande uden for Europa mulighed for at starte eller fortsætte deres karriere i Europa inden 2020.

- **Udveksling af studerende og ansatte og nye fælles projekter:** EU agter at finansiere over 150 000 stipendier til studerende og ansatte i Europa og andre steder i verden mellem 2014 og 2020. Den vil finansiere omkring 1 000 fælles projekter mellem universiteter og ungdomsorganisationer i og uden for EU mellem 2014 og 2020[66].

- **EU-studienetværk og netværk for tidligere studerende:** Kommissionen vil støtte oprettelsen af grupper af tidligere Erasmus+-studerende i partnerlandene og støtte samarbejdet mellem disse grupper og en EU-delegation. Den vil kombinere netværkstiltag på nationalt og europæisk plan og støtte integrationen af EU-centre i de 450 Jean Monnet-ekspertisecentre samt fremme netværkssamarbejde mellem dem. EU-studier vil på verdensplan nå ud til over 250 000 studerende hvert år gennem undervisnings- og outreachaktiviteter.

5. KONKLUSIONER

Det globale kulturelle landskab har været i hastig forandring i de seneste årtier. Behovet for udveksling og interkulturelt samarbejde er blevet større i takt med den digitale revolution. I en verden, der står over for mange udfordringer og konflikter, har kultur et stort potentiale til at overvinde splittelse, styrke sårbare samfund og forbedre de internationale forbindelser. Europa opfattes i verden som et kontinent, der har en rig kulturarv og bugner med kreative kræfter. Kultur bør derfor være en integreret del af Den Europæiske Unions optræden udadtil.

I denne fælles meddelelse foreslås tre søjler til støtte for arbejdet med en EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser. For det første har de foreslåede vejledende principper for EU's indsats til formål at sikre, at EU's foranstaltninger på dette område fremmer menneskerettighederne, mangfoldigheden og den interkulturelle dialog med respekt for subsidiaritets- og komplementaritetsprincippet og sikre sammenhængen i politikkerne ved at fremme kultur inden for de eksisterende partnerskabsrammer. Den anden søjle foreslår tre primære hovedområder med fokus på at fremme kultursamarbejdet med partnerlandene, herunder: i) støtte af kultur som en drivkraft for at skabe bæredygtig social og økonomisk udvikling, ii) fremme af kultur og interkulturel dialog for fredelige forbindelser mellem samfund og iii) styrkelse af samarbejdet om kulturarv. Med den tredje søjle foreslås der en strategisk EU-tilgang til kulturdiplomati: Dette omfatter styrket europæisk samarbejde (navnlig mellem EU's medlemsstater og EU-delegationerne) samt interkulturelle udvekslinger for at fremme de mangfoldige kulturer i EU.

Med udgangspunkt i de ovennævnte tre søjler vil EU-strategien for internationale kulturelle forbindelser bidrage til at udvikle kommunikationskanaler mellem folk og samfund. Den vil skabe et gunstigt miljø for kulturelle og kreative industriers fortsatte udvidelse, vækst og beskæftigelse. Den vil styrke beskyttelse og fremme af kulturarv, stimulere den interkulturelle

[66] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/

dialog og fredsopbygning, støtte kulturel produktion og turisme som drivkræfter til udvikling og økonomisk vækst samt bruge uddannelse, forskning og videnskab som midler til dialog og udveksling. Disse tiltag bør bidrage til at gøre EU til en stærkere global aktør, en bedre international partner og en større bidragyder til bæredygtig vækst, fred og gensidig forståelse.